

Un număr vechiu 2 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: **DIMITRIE ALEXANDRESCO**

Decanul Facultății de Drept din Iași, fost Procuror-general la Înalta Curte de casație

PRIM-REDACTOR: **ION N. CESADESCU**REDACTOR-PROPRIETAR: **I. S. CODREANU****ABONAMENTUL**

Pe an, în România, cu Tabla. . . 45 lei
 6 luni 20
 3 luni 10
 Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
 sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
 București, **CALEA RAHOVEI**—6
 Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

S U M A R

Fundamentul dreptului social de pedeapsă, de d-l *P. Vasilescu* (urmare).

Studiu penal comparat asupra trecerii Administrațiunii închisorilor sub dependența Ministerului de Justiție, de d-l *C. Rădulescu* (urmare).

JURISPRUDENȚA:

Curtea de casație s. I: *Banu Apostu și alții cu Ioana Ion G. Brutaru*;

Idem s. II: *A. Silberman s. a. cu R. Leibovici*;

Tribunalul Vâlcea: *Panați P. Georgescu cu Aș-tia financiară Vâlcea*.

Fundamentul dreptului social de pedeapsă

(Urmare *)

Dar ideia contractului social apare mai lămurit studiind obiceiurile vechi. Se știe, că primele înceturi ale dreptului se găsește în uzuri, că acestea au precedat legea. În obiceiuri s'au cristalizat cele dintâi nevoi. Pentru că uzurile erau expresia cerințelor primordiale ale vieții, mulțimea le-a primit, s'a supus lor, ele au devenit deprinderi. Mai târziu legea n'a făcut decât să consfințească obiceiul. Studiul obiceiurilor dau explicațiunea rațională a legilor, a instituțiilor. Multe instituțiuni, multe principii juridice, care nu sunt consfințite prin nici o lege, își găsese explicația în uzuri. Pentru a dovedi dar cum s'a format voința colectivă, cum un consimțământ public a luat naștere în societate, să vedem ce este obiceiul:

Larousse, de pildă, spune aceasta: «obiceiul este un izvor de drept care își trage autoritatea din asentimentul tacit al tutulor cetățenilor. Puterea obiceiului o găsim în dreptul roman și în evul mediu. Obiceiul constituie un fel de drept fondat pe tradițiune și care a precedat la toate popoarele dreptul scris. Obiceiurile nu erau la drept vorbind legi, ele erau simple uzuri, care se

stabiliseră puțin câte puțin prin consimțământul tacit și formal al locuitorilor și pe care timpul le consacrase. Născute din nevoile imediate și create pentru apărarea și salvarea intereselor celor mai sumpce, aceste obiceiuri purtau pecetia originii lor, adică a părții practice și utile pe care n'o au legile, ele obținură ușor ascultarea și respectul grație serviciilor pe care le-au adus țării¹⁾.

În sfârșit, obligațiunea cetățenilor care rezultă din contractul social, prin urmarea dreptul social de pedeapsă, reese clar din opera lui Léon Bourgeois intitulată «Solidaritatea»: «Omul — zice Bourgeois — se naște debitor asociațiunii umane; intrând în asociație el găsește partea sa care provine dintr'o moștenire acumulată de strămoșii săi și ai tutulor, astfel că cel mai modest lucrător din timpul nostru întrece pe sălbaticul din vârsta pietrii, cu o egală distanță care-l separă pe el de omul de geniu. Istoria umanității este istoria cuceririi și utilizării forțelor lumii pământeste, realizată cu prețul eforturilor și sacrificiilor al căror număr și mărime întrece orice calcul și orice măsură, prin rațiunea și voința rasei noastre, pentru a permite fiecăruia din membrii săi să găsească la rândul său, în ora existenței sale, o stare în care să poată să-și desvolte mai liber activitatea și facultățile sale, o stare de umanitate mai bună, mai satisfăcătoare, în același timp corpului său, gândirii și conștiinței sale²⁾».

Am dovedit—nădăjdum—in deajuns, cu probe din domeniul filosofiei, moralei, sociologiei, că teoria contractului social nu este o ficțiune. Spre a face însă această dovadă și mai evidentă, din domeniul generalităților, ne vom scobori într'un domeniu de probe mai determinant, anume, în domeniul juridic. Un lucru am voit să dovedim până acum, că din moment ce mai multe persoane se

¹⁾ *Nouveau Larousse illustré*, vol. III, p. 363 și P. Larousse, *Grand Dictionnaire universel*, vol. 5, p. 413.

²⁾ Léon Bourgeois. *Solidarité*. p. 117, 118 și 128.

*) Vezi *Curierul Judiciar*, No. 51 și 52 din 1910.

unese, lucrăză în comun după anumite reguli urmărind un scop; din moment ce persoanele unite pentru atingerea scopului sunt silita a respecta acele reguli, din acel moment ele se angajază unele față de altele, se obligă, contractul la naștere. Contractul se naște dar și din fapte; și oricine colaborează la îndeplinirea lui, beneficiază de el, urmează, că îl primește, că îi este opozabil. Incepem—am zis—această dovadă și cu probe de ordin juridic plecând dela dreptul bisericesc.

Se știe, că un drept pe care biserica creștină l'a exercitat adesea, mai ales în trecut, este excomunicarea. Ce este excomunicarea? În marea enciclopedie se găsește scris în această privință următoarele: «această disciplină procede din dreptul natural, ea aparține oricărei societăți de a exclude, sau de a privă de bunurile comunității, pe acei membri, cari violează statutele sale și pun în primejdie existența sau interesele sale fundamentale»³⁾.

Se pune acum întrebarea: Când a intervenit între creștini vreun contract scris, cu obligația de a respecta regulile, pe care se întemeiază biserica creștină? Niciodată. Cu toate acestea se presupune, că un consimțământ există în acest sens: din moment ce o persoană primește botezul, intră în comunitatea creștină, ea se obligă a respecta regulile acestei comunități.

Cum s'a format comunitatea creștină? Când s'a îndeplinit acordul de voință între adepții acestei religii? În momentul când învățăturile lui Krist s'au răspândit printre oameni, când puterea lor de convingere a pătruns în suflet, când oamenii au început să se conformeze lor în viață. A căută urme materiale despre aceasta este o naivitate: ele există în suflet, sunt de ordin psihologie, de ordin imaterial.

Pactul social constatat în dreptul bisericesc se constată și în dreptul internațional public. Bonfils serie în această privință următoarele: «Statul, care iese din izolarea sa, care începe să intre în relațiuni cu alte state, pune mai întâi el o lege în raporturile cu ele. El indică regulile care vor conduce purtarea sa. El se lasă inspirat de un interes bine sau rău înțeles. Față de el, celelalte state păstrează o purtare asemănătoare. Conflictete se nase din interese opuse. Se face numai decât să se simtă nevoia concesiunilor mutuale, destinate a menține relațiunile dorite sau inevitabile. O lege comună la mai multe state se stabilește prin tacit consimțământ sau prin tratate formale».

Care este însă pricina relațiunilor dintre State? Pricina—spune Bonfils—este, că «legea de so-

ciabilitate este o lege naturală și necesară nu numai pentru indivizi, dar și pentru State».

Ce condițiuni trebuie să îndeplinească un Stat pentru a lua parte în politica externă? «Este de ajuns—spune tot Bonfils—pentru a fi membru în asociația juridică a Statelor a avea voință, a supune relațiunile sale externe la o regulă comună de drepturi și datorii reciproce»⁴⁾.

Dreptul internațional privat ne dă asemenea o pildă despre temeinicia pactului social. Fără nici un tratat formal între State, fără nici un consimțământ expres, statutul personal și real al străinilor s'a întemeiat în început pe concesiuni reciproce, pe un consimțământ tacit. Teoria statutelor, cu toate ameliorările aduse în cursul timpului, se întemeiază pe așa numita curtenire internațională. Cităm ca autoritate în această chestie pe Weiss care spune: «fundamentul acestei temerări autorii l'au găsit în ceea ce se numește interesul popoarelor, curtoazia internațională. În drept această strictetă merge, dar în fapt, starea persoanelor supusă la schimbări, se complică. De aci această atenuare. Așa dar, pe baza relațiunilor dintre popoare, pe baza libertăței de a emigră, această strictetă se mai indulcește și printr'o bună voință, pe temeiul unei politeti reciproce se aplică străinilor un tratament pe care Statul ar dori să-l aibă și indigenii săi în străinătate»⁵⁾.

Călăuziți de gândul de a face dovada și mai evidentă vom lua exemple dintr'un domeniu de fapte mai apropiat de experiența noastră.

Teoria culpei, care se aplică în cazurile de accidente, ne poate da multe probe în această privință.

Doctrina și jurisprudența deosibese două feluri de culpe: cea contractuală și delictuală. Culpa contractuală presupune un contract, cu prilejul execuțiunei lui se violează însă obligațiunile stipulate. În culpa delictuală nu există contract, dar obligațiunea se produce cu prilejul faptului din care se scoate elementul culpei.

Afară de aceasta, mai menționăm următoarele deosebiri:

I) În culpa contractuală obligația se produce între persoane legate între ele printr'un raport juridic cu prilejul contractului; în culpa delictuală neexistând contract obligația se produce între persoane străine una de alta juridicește. Și chiar dacă se stabilește vreo legătură, aceasta nu se face decât cu prilejul accidentului.

II) În culpa contractuală culpa se presupune,

⁴⁾ Henry Bonfils, *Manuel de droit international public*, IV éme éd., p. 3—7.

⁵⁾ André Weiss, *Manuel de droit international privé*, V éme éd., p. 341.

³⁾ *La Grande encyclopédie*, vol. 16, p. 921—923.

ea nu mai trebuie dovedită; în cea delictuală culpa trebuie dovedită de reclamant ⁶⁾.

Accidentele drumului de fier ne procură exemple pentru ambele feluri de culpe: accidentele contra lucrurilor intră în sfera culpei contractuale, de oarece există textul articolului 1475 din codul civil; accidentele contra persoanelor intră, din contră, în sfera culpei delictuale, fiindcă nu există în această privință nici un text de lege. În acest din urmă caz se aplică textul foarte larg, sprijinit pe echitate, al art. 998 de la quasi delict.

Din teoria culpei, pentru ceace voim să dovedim, ne interesează culpa delictuală. Am văzut în această împrejurare, că fără convenție expresă, fără contract scris se produc între părțile din litigiu obligațiuni. Care este însă faptul generator al obligațiunii? Nu este nici legea, nici convenția expresă. Este datoria fiecărui cetățean de a nu atinge, de a nu primejdiu viața concetățenilor săi. Cu alte cuvinte pactul social își găsește aplicația și în această chestie.

Prin exemplele date în urmă, sper, deci a fi dovedit și mai mult, că teoria contractului social nu este o ficțiune, ci o realitate.

Concluziune

Am arătat în capitolul precedent, că dintre toate sistemele care explică fundamentul dreptului social de pedeapsă, cel mai temeinic este sistemul contractual. Acest sistem pune baza dreptului de pedeapsă în voința colectivă. Unirea indivizilor în agregate sociale este opera voinței. La început voința este lipsită de lumina conștiinței reflectate, ea este rezultatul imboldului orb al nevoilor fiziologice. Cu cât omul se civilizează însă, cu atât rațiunea se afirmă mai mult în actele sale înlocuind instinctul. În acest stadiu de dezvoltare a conștiinței, la săvârșirea actelor importante care reclamă judecată, rațiunea concentrează asupra lor toate puterile sufletului, în cât orice act rațional reprezintă totalitatea eului.

Toate așezămintele sociale sunt creațiuni ale voinței, prin urmare și dreptul de pedeapsă este tot creațiunea acestui element sufletesc. Fără intervenția voinței nu se poate explica nici un act social.

Punând la baza dreptului de pedeapsă voința socială, iar ca dovezi aducând fapte din viața de toate zilele, precum și scrieri de valoare, am văzut cât de întemeiat apare sistemul contractual. Acest sistem analizând viața socială găsește în fiecare act consimțământul mulțimei, fie expres, fie dat în chip tacit. Sistemul contractual întemeindu-se dar pe o realitate impune mai mult

dreptul de pedeapsă arătând rațiunea sa. Emanând din voința mulțimei acest drept este just, nu ceva arbitrar.

Intr'adevăr, nimic mai natural ca o persoană, care primește să beneficieze de regulile stabilite de societatea din care face parte, să fi înțeles să primească și obligația de a se supune urmărilor, pe cari le atrage înfrângerea acelor reguli.

Având un substrat real, just, sistemul contractual este convingător, răspunde acelei nevoi sufletești de care am vorbit mai sus: dând lucrurilor o explicațiune întemeiată pe adevăr. Celelalte sisteme nu prezintă aceste calități. Am văzut, că sistemul răsbunării nu cadrează cu viața socială: el consacră o stare de fapt, lipsită de ordine, lipsită de justiție; că sistemul expiațiunii se întemeiază pe dogma justiției divine, care este un produs de pură speculație în contrazicere cu realitatea faptelor.

Ce vom zice de sistemul utilitar, de sistemul apărării sociale? Nu vom tăgădui utilitatea pedepsei juste, a pedepsei aplicate în chip uman, în scopul de a educa, de a face mai bun pe infractor. Din acest punct de vedere tendința timpurilor noi este de a înlocui pedeapsa prin sisteme de pedagogie, iar încheșurile prin școli de educație socială. Dreptul penal având această tendință cuvântul de pedeapsă este chiar impropriu. Nu vom tăgădui nici nevoia societății de a se apăra când este lovită și amenințată în existența sa. Dar cine dă drept societății să pedepsească pe infractor?

Utilitatea și apărarea socială nu dau societății dreptul de pedeapsă; aceste rațiuni nu sunt decât interese de a pune în mișcare acest drept. Interesul presupune însă un drept creat. Interesul fără drept n'are nici o valoare; pentru a fi ținut în seamă el trebuie să fie ridicat la înălțimea unui principiu, printr'o consfințire socială, care este dreptul. Numai așa putem înțelege sensul maximei juridice, «că interesul este măsura dreptului sau a acțiunii».

Dacă prin urmare utilitatea și apărarea socială nu sunt decât interese de a putea exercită dreptul de pedeapsă, cine a creat acest drept? Dreptul l-a creat societatea mai întâiu printr'un consimțământ tacit reprezentat prin puterea obiceiului, iar mai târziu obiceiul a fost consfințit prin lege.

Iată dar, înc'odată repetăm, cât de natural apare sistemul contractual și cât de nedrepte au fost obiecțiunile aduse lui Rousseau, că teoria sa este o ficțiune.

Prin urmare conchidem, că singurul sistem, care dă o explicațiune adevărată dreptului social de pedeapsă, este sistemul contractual. Intr'adevăr,

⁶⁾ Planiol, op. cit., p. 285, No. 873; Vezi și Laurent, *Principes de droit civil*, t. XX, p. 410—412 și 655—656.

fundamentul dreptului social de pedeapsă este contractul social; utilitatea, apărarea socială nu sunt drepturi, ci interese de a putea exercita acest drept.

P. Vasilescu

licențiat în filosofie, doctor în drept

Ploiești, 5 August, 1910

din Paris, avocat

STUDIU PENAL COMPARAT

ASUPRA

TRECERII ADMINISTRAȚIUNII INCHISORILOR

SUB

DEPENDINȚA MINISTERULUI DE JUSTIȚIE

Urmare *)

Dar în afară de critica ce se poate aduce lipsei de competență și selecțiune a personalului Administrației penitenciare ¹⁾ funcționarea ei în condițiunile existente o pune aproape în imposibilitate de a-și îndeplini înalta ei chemare prin lipsa unui serviciu serios de control.

În adevăr, nu există în actuala organizare decât un singur organ de inspecțiune și de control și acesta este Directorul-general, sau prin delegațiune Sub-directorul, pe care legea îl obligă a inspecta Închisorile cel puțin de două ori pe an ²⁾ or, în fapt cum închisorile noastre centrale mai cu seamă, sunt instalate prin mânăstiri declarate și situate la depărtări foarte mari, aceste inspecțiuni aproape nu se fac decât numai cu ocaziunea întocmirii tablourilor de grațieri. Astfel încât închisorii de foarte mare importanță rămân mult timp necontrolate și lăsate în totul la buna chibzuință și discrețiune a Directorului, a cărui recrutare se face în condițiunile arătate. Cât despre închisorile județene nu cred să existe până în prezent vreun Director-general care să le fi cunoscut pe toate și în amănunțimi. În ce privește inspecțiunile celorlalte personalități administrative și judecătorești la închisorile județene, ele se reduc la simple vizite superficiale și fără nici-o consecință.

Chiar când magistrații în inspecțiunile lor constată unele abuzuri sau abateri grave, ei fiind desbrăcați de orice autoritate în închisorii, se mărginesc numai a le semnala prin rapoarte Ministerului de justiție, iar acesta celui de interne.

Coroșpondența îndelungată cât și conflictuale dese cari se nasc din aceste ciocniri a celor două autorități, fac de cele mai multe ori ca nici-o îmbunătățire să nu urmeze în relele semnalate.

Dar mai mult, Ministerul de interne în general și în special al nostru, este cel mai încărcat din toate țările, cu administrațiunile cele mai variate și mai complexe. Astfel pe lângă Direcțiunile din Administrațiunea centrală, de el depind încă Direcțiunile generale ale Serviciului sanitar, a Închisorilor, Imprimeriei Statului, Poștelor și Telegrafelor, Jandarmeriei rurale, Poliției, Siguranței generale a Statului, etc. În aceste condițiuni oricât de mare ar fi competența și buna voința Ministrului de interne pentru Direcțiunea închisorilor, el fiind prea mult absorbit de toate aceste variate servicii și mai cu deosebire de griile zilnice ale Politiceii generale pe care o conduce, nu poate să mai consacre și Direcțiunii închisorilor, timpul și îngrijirile necesare. Astfel această administrațiune este redusă la un rol șters, lipsită de orice autoritate și inițiativă, într'un minister prea înclinat a subordona preocupările problemei eriminaliste și penitenciare cerințelor de ordin administrativ sau politic.

Or, ca organe de control Ministerul de justiție ar putea fără nici o sporire de budget, să utilizeze pe membrii parchetului sau cei alți magistrați din circumscripțiunile închisorilor respective, asigurându-se astfel o supraveghere continuă și eficaă care ar da roade folositoare instituției. În același timp Ministerul de justiție fiind mult mai puțin ocupat și numai într'o singură direcțiune, mai liber și mai independent în acțiunile sale și mai în măsură prin competența și natura atribuțiilor lui, va putea pretă, spre realizarea operei penitenciare, tot interesul și tot spiritul de continuitate.

Dar cel mai dăunător inconvenient al stări de lucruri actuale este acela care face, ca cele mai salutare dispozițiuni ale legii închisorilor și cari privesc chiar fondul problemei penitenciare în sine, să rămăie unele neaplicate în totul, altele mutilate sau cu o aplicare greșită.

Astfel legea închisorilor deși dela 1874 prevede prin art. 8, 11, 15, 18, 24, 29, și 44 *izolarea individuală* a condamnaților în celule bine aerate și luminate, totuși din neaplicarea în fapt a acestor dispozițiuni din cauzele arătate, condamnații trăiesc și astăzi în comun prin închisorii, fapt care favorizează toate revoltele, constituiriile în bandă după liberare și în special contagiunea morală și fizică a tuturor decăderilor și abjecțiunilor sufletești. În asemenea condițiuni închisorile în loc de a fi case de sănătate și de amendare morală, nu numai că nu corespond și nu pot realiza ameliorările ce regimul lor urmărește, dar constituiesc chiar adevărate focare de corupțiune, în cari se vițiază și se sting și ultimele lieăriri de viață morală.

*) Vezi *Curierul Judiciar* No. 73, 74, 75 și 77 din 1909.

¹⁾ Vezi Raportul General al Închisorilor Centrale și Aresturilor Preventive pe 1907—1908, pag. 145. — *Concursul și condițiunile de admisibilitate a personalului.*

²⁾ Art. 118 din Regulament.

O altă dispozițiune prevăzută de art. 11, 15 și 18 din lege și care urmărește tot evitarea contagiunii este *Regula Tăcerii* la care condamnații supt ținuți ori de câte ori se pot găsi în comun, fie la muncă, la biserică, la masă, etc. Cu toate acestea niciodată nu s'a aplicat această măsură din cauza lipsei unui personal de supraveghere indostulător și conștiincios. Ar fi suficient de documentat aceasta, dacă s'ar ști că din cauza lipsei de fonduri și a unei organizări sistematice, câte peste 400 de condamnați la muncă silnică sunt încarcerăți la Ocnele-Mari, Slănic și la Târgu-Oena, fiind supravegheați numai de maximum 10 gardieni și cum aceștia trăiesc în comun, vigilența lor devine iluzorie, atunci când însiși ei, din cupiditate, sau din cauza micului salariu ce primesc, nu inlesnesc deținuților toate mijloacele de evadare ¹⁾.

Regulamentul închisorilor centrale prin art. 213 și următorii prevede condițiuni speciale de recrutare a gardienilor, *ii asimilează cu trupa militară de linie*, organizându-i pe trei clase și cere imperios ca ei să locuiască în interiorul închisorilor, în cazărmi speciale.

Or. aceste texte sunt tot neaplicate și astăzi nu funcționează decât o singură clasă de gardieni plătiți cu 48 lei lunar, iar în cele mai multe penitenciare nu există cazărmi și gardienii locuiesc, plătiind din leafa lor chirii, în afară de închisori.

Prin art. 5, legea în vigoare prevede *înființarea comisiunilor de supraveghere*, cari trebuiesc să funcționeze pe lângă fiecare închisoare și al cărei scop este, de a priveghea asupra aplicării stricte a dispozițiilor legii și regulamentelor penitenciare, exercitând un control zilnic și continuu asupra întregii administrațiuni din închisorile respective. Compunerea acestor comisii, din cari de drept trebuie să facă parte între alții președintele și procurorul tribunalului respectiv pentru închisorile din țară, iar pentru cele din Capitală însuși președintele și procurorul-general al Curței de casațiune, constituie cea mai mare garanție și solitudine, ce legiuitorul nostru penitenciar a dat controlului și aplicării regimului în închisori.

Cu toate acestea înființarea acestor comisii și existența lor legală, semnalată pentru prima oară în 1908 ²⁾, nu a luat ființă nici până azi.

Cu același interes legea închisorilor noastre și tot prin art. 5 prevede și înființarea *societăților*

de patronaj, cel mai puternic instrument de preservare socială în contra crimei și cel mai eficace mijloc de combatere a recidivei. Cu toate acestea timp de 35 ani această salutară dispozițiune a rămas neaplicată ca și celelalte și abia în 1908 ea a fost înființată și funcționează din inițiativa și filantropia privată, Statul acordându-i o slabă subvenție de 6000 lei anual ¹⁾.

O altă instituțiune care nu a luat de loc ființă dela aplicarea legii penitenciare este aceea a *Juridului Disciplinar*. Regulamentul închisorilor centrale prevede prin art. 37—47 inclusiv, înființarea unui tribunal de justiție disciplinară, care trebuie să funcționeze în fiecare închisoare și al cărui scop este de a aplica pedepsele deținuților contravenienți sau indisciplinați. Compunerea acestui juriu, din întreg personalul superior al închisorii, din preot, învățător etc. solemnitatea ședințelor și modul judecării acestor procese de disciplină interioară, sunt de natură a spulberă orice arbitrarul personal, a inspira condamnaților un respect față de răspunderea lor disciplinară și de administrațiune și a le întări încrederea în echitatea pedepsirii lor. Acest juriu care funcționează de altfel, mai în toate organizările penitenciare a Statelor moderne și pe care legea noastră îl prevedea încă dela 1874, nu funcționează nici astăzi, iar cele mai multe pedepse se aplică în închisori numai de către director, fapt care dă naștere și la arbitrar și la revolte sau mișcări.

Dar dacă inconvenientele semnalate până aici pot părea de mică importanță, ele privind în parte numai pe deținuții majori, devin însă de o gravitate îngrijitoare, când le raportăm la prizonerii minori. În privința acestora, legea noastră penitenciară este plină de dispozițiuni de o solitudine și de un umanitarism demn de toate noile concepțiuni științifice, pe care autorul ei, le-a tradus, cu toată competența și numai în scopul de a nu pedepsi, ci de a corige, de a nu înfieră, ci de a îndrepta, de a nu distruge personalitatea lor fizică și intelectuală, ci de a o reface și clădi moralmente.

Astfel pentru toți minorii preveniți, legea în supremul interes de a-i feri de orice contagiune, le prevede *Izolarea*, în celule convenabile.

Or, aceste dispozițiuni legale nu sunt aplicate și toți minorii preveniți, ca și cei condamnați la pedepse corecționale până la 3 luni, își fac deținuținea în comun prin închisorile județene, din cari unele nu au nici pavilioane separate pentru minori, sau nu observă strict separarea lor de adulți. În atari

¹⁾ Vezi Raportul General al Inchișorilor Centrale și Aresturilor preventive pe 1907—908 de C. Rădulescu, *Pața și supravegherea închisorilor. Înființarea unui corp de gardieni speciali*, pag. 40 și urm.

²⁾ Vezi Raportul general al închisorilor și aresturilor preventive pe 1907—1908 de C. Rădulescu, pag. 70, *Înființarea comisiunilor de supraveghere.—Rolul lor.*

¹⁾ Vezi Raportul general al închisorilor centrale și aresturilor preventive pe 1907—1908 de C. Rădulescu, pag. 146. *Înființarea societății generale de patronaj și activitatea ei.*

condițiuni și prin contractul cu recidiviști invertați, cu profesioniști de obicinuință, cu apostoli ai vîfului și ai crimei, acești desmoșteniți, din cari unii abia ating vârsta de 9 sau 10 ani, se pervertesc cu totul, fascinați de povestirile auzite, se perfecționează și es din închisoare desăvârșiți și numai pentru a începe cu mai multă încredere întreprinderile lor culpabile.

Căți din acești mici nenorociți nu datorese cariera lor criminală, numai contactului și contagiunii din scurta lor deținere preventivă?! Sunt foarte mulți și din cei mai reputați criminali, cari și-au început cariera printr'o greșeală poate copilărească, dar eșind din prevențiune, sau executând o condamnare de 15—20 zile, au parcurs gama criminalității cu o iuteală vertiginoasă, trecând dela corecțiune la reclusiune, pentru a termina în cele din urmă cu munca silnică pe viață.

Abia se poate întrevedeă răul cauzat și pericolul ce perzistă încă prin neaplicarea textelor cari prevăd izolarea minorilor, mai cu seamă când anual trec prin aresturile preventive între 3500—4000 copii și tineri!

Dar pentru cei condamnați, art. 24 din lege prevede nu închisori, ci case speciale numite *Casa de educațiune corecțională*, unde trebuese supuși la izolarea de noapte, și singura casă de acest fel este la Mislea. Aci se dețin toți minorii condamnați dela 3 luni in sus până la 15 ani. Nici aci însă nu se aplică izolarea de noapte, dormitoarele fiind comune și foarte greu de supravegheat.

Dar cea mai importantă și cea mai moralizatoare măsură a legiuitorului în privința minorilor este *Instituțiunea liberării condiționale*, care însă are și dânsa soarta tuturor celorlalte.

Această dispozițiune care denotă odată mai mult marele spirit cunoscător al problemei penitenciare și penale a autorului legii noastre, Ferdinand Dodun des Perrières, face onoare sistemului nostru represiv, căci la 1874 dânsa nu era introdusă în nici o altă legislațiune străină, nici chiar în Franța, dar care astăzi este pretutindeni adoptată. Deși prevăzută numai în favoarea minorilor condamnați pentru delict, ea este coprinsă în art. 25 și 26 din lege și art. 7, 44, 45 și 46 din *Regulamentul general al Casei Centrale de corecțiune pentru minori* și constă în a putea liberă provizoriu pe un minor după 3 luni de deținere însă, dar în timpul și mai înainte de expirarea pedepsei, dacă condamnatul dă semne de pocăință, îndreptate, sârguință la muncă și bune purtări. «*Încarcerarea copilului la familia lui*, zice art. 46, *așezarea la particulari sau la învățătură, constituie un act de liberare provizoriu, prin urmare justiția care l-a condamnat va fi taldaua consul-*

dată pentru asemenea măsură. La caz de refuz din partea sa de a consimți, Ministerul de justiție, după propunerea făcută de Ministrul de interne, în plină cunoștință de împrejurări va decide».

Căți minori a căror condamnare exagerată, sau pentru fapte prea puțin grave, nu ar fi putut fi fost salvați prin această moralizătoare măsură, care permite de altfel readucerea la Casa de corecțiune, a copilului liberat provizoriu și continuarea deținerii lui până la expirarea pedepsi, în cazul când deși liberat, purtarea lui, a părinților sau a patronului, la cari ar fi fost plasat ar motiva o asemenea măsură?!

Cu toate acestea liberarea provizorie a minorilor nu se aplică nici astăzi, tocmai din cauza complicațiunilor și a cooperării celor două autorități diferite cum și a conflictelor frecvente dintre ele.

Dacă Închisorile ar depinde de Ministerul de justiție, ambele administrațiuni fiind girate de același șef, aplicarea tuturor acestor texte s'ar face cu toată înlesnirea, dar și cu toată scrupulozitatea. Apoi încarcerarea minorilor la Mislea se face de către Parchete, cu totul contrariu de spiritul de menajament ce legiuitorul poartă copilăriei culpabile. După dispozițiunile art. 42 și 43 din Regulamentul Casei de educațiune corecțională, numai Ministerul de interne deci Direcția Închisorilor decide, dacă copilul osândit se poate trimite în penitenciarul de corecție, sau se lasă să-și îndeplinească educațiunea lui în despărțitura Casei de corecție a județului.

Or, astăzi Parchetele procedează cu minorii ca și condamnații majori, lansând direct mandate de arestare pentru Mislea, de îndată ce condamnarea pronunțată trece de trei luni. Această practică prezintă asemenea mari inconveniente căci aprecierea motivelor de trimitere la Mislea sau deținerea la județ, fiind incredințată după art. 42 Prefectului care face cercetări preliminare, poate fi mai avantajoasă minorului în ce privește destinația locului de deținere.

Toate aceste inconveniente semnalate numai în parte, dar inerente dependenței Administrațiunei Închisorilor de Ministerul de interne, cu care nu este legată nici prin natura, nici prin scopul ce ea urmărește, ar dispăre odată cu trecerea ei sub Ministerul de justiție, de care o leagă, atât rațiunea instituțiunii represive cât și locul, scopul și funcțiunile ce pedeapsa cată să îndeplinească în societățile moderne.

C. Rădulescu

Subdirector-General al Închisorilor

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 12 Februarie 1910

Președenția d-lui G. N. BAGDAT, prim-președinte

Banu Apostu și alții cu Ioana Ion G. Brutaru

Timbru — Acțiune privitoare la pământurile rurale. Acțiune în nulitatea unui testament. — Scutirea ei de taxe și timbre, când acea nulitate are de scop final revendicarea unui pământ rural. — (Art. 43 al. 31 din legea timbrului).

Prin art. 43 al. 31 din legea timbrului sunt scutite de timbru toate acțiunile imobiliare privitoare la pământuri date în virtutea legii rurale;

De aci rezultă că, pentru ca o acțiune să fie scutită de timbru, să are în vedere scopul final al acțiunii, care este revendicarea, indiferent de mijlocul prin care se ajunge la acest scop, cum ar fi anularea unui testament, unei donațiuni sau a ori-cărui alt titlu.

Deciziunea 79/910. — Admis recursul și casată, după recursul făcut de Banu Apostu și alții, decizia Curții de apel din București S. III No. 221/908, dată în proces cu Ioana Ion G. Brutaru.

Curtea

Ascultând pe d-l avocat M. Opreanu, în dezvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-l avocat R. Dragomirescu, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului II de casare:

«Greșită interpretare a art. 43 al. 31 din legea timbrului. Curtea de apel stabilește că acțiunea noastră nu intră în prevederile acestui text de lege și prin urmare nu se poate bucura de scutire de taxe, fiind o acțiune în anularea unui testament, iar nu pentru pământ rural propriu zis. Noi însă am cerut anularea testamentului care lăsaose numai pământ rural, pentru a ajunge la dobândirea acestui pământ, reclamând în același timp, că după anulare, el să fie dat în stăpânirea noastră

«Prin urmare, acțiunea noastră era o acțiune imobiliară de revendicarea unui pământ dat după legea rurală, intrând ca atare în prevederile citatului text.

«Curtea, deci înțelege greșit acțiunea și dă o prea îngustă interpretare art. 43 al. 31 din legea timbrului».

Având în vedere că prin decizia adusă în recurs, s'a anulat ca nesatisfăcând legii timbrului opoziția făcută de Banu Apostu și ceilalți, azi recurenții, în contra deciziei aceleiași Curți de apel No. 330/904, pe motiv că de și în discuțiune este un pământ dat în virtutea legii rurale, însă prin acțiunea intentată de recurenți contra intimatelor, cerându-se anularea unui testament, o asemenea acțiune nu intră în prevederile art. 43 al. 31 din legea timbrului, pentru a fi scutită de timbru și plata taxelor și prin urmare opoziția și apelul nefiind făcute pe timbru urmează să fie anulate;

Considerând că prin acțiunea intentată la prima instanță, recurenții au cerut anularea unui testament care dispunea asupra unui pământ dat în baza legii rurale, și în consecință cereau revendicarea acestui teren, iar în cazul când intimata s'ar servi de testament, cereau revendicarea terenului ca neavând aceasta nici un titlu spre a l deține; că astfel fiind formulată acțiunea, evident că scopul final al ei este revendicarea, iar anularea testamentului, era mijlocul prin care se ajungea la acel scop;

Considerând că prin art. 43 al. 31 din legea timbrului, sunt scutite de timbru toate acțiunile imobiliare privitoare la pământurile date în virtutea legii rurale; că

din dispozițiunile acestui articol, rezultă că pentru ca o acțiune să fie scutită de timbru, să are în vedere scopul final al acțiunii care este revendicarea, indiferent de mijlocul prin care se ajunge la acest scop cum ar fi anularea unui testament, a unei donațiuni, sau al ori-cărui alt titlu;

Considerând că în speța scopul final al acțiunii fiind revendicarea unui testament în baza legii rurale, iar anularea testamentului fiind numai mijlocul prin care se ajungea la acest scop, atât acțiunea, cât și apelul și opoziția sunt scutite de timbru, și prin urmare Curtea de apel anulând opoziția recurenților, ca nefiind făcută pe timbru, a dat o greșită interpretare sus citatului text de lege; că dar motivul II de casare fiind întemeiat, decizia adusă în recurs urmează a fi casată din acest punct de vedere, și de aceea este fără interes ca această înaltă Curte să cerceteze și să se pronunțe și asupra motivului I de casare

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența dela 27 Aprilie 1910

Președenția d-lui N. MANDREA, președinte

A. Silberman ș. a. cu R. Leibovici

Acte de procedură. Nulitatea lor. — Dacă partea putea cere nulitatea actului pe calea extraordinară a contestațiunii atunci când avea deschisă calea apelului. (Art. 735 din Proc. civilă),

Nulitatea actelor de procedură nu se poate propune pe căile extraordinare de retractare a hotărârilor, de cât în mod excepțional și numai atunci când nu a fost cu puțință ca ele să fie îndreptate pe căile ordinare de reformare.

În acest sens are a fi înțeles art. 735 din Proc. civilă care prevede nulitatea unui act de procedură, făcut cu călcarea formeii care pricinuesc părței o vătămare ce nu se mai poate îndrepta de cât anulând actul, sau dacă nulitatea este formal pronunțată de lege.

Prin urmare, dacă partea avea deschisă în contra sentinței pusă în executare, calea apelului, nu poate recurge la calea extraordinară a contestațiunii, întru cât vătămarea ce i-a pricinuit neregularitatea actului de procedură o putea îndrepta pe calea ordinară a apelului.

Deciziunea 76/910. — Casată, după recursul făcut de A. Silberman ș. a., deciziunea Curții de apel din Iași, secția II, No. 17/909, dată în proces cu R. Leibovici ș. a.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat B. Cernea, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d-l avocat Poni, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Exces de putere și violarea art. 735 și 736 din Proced. civilă și a art. 152 din Proc. civilă.

«Curtea de apel din Iași în majoritate, rău confirmă sentința Tribunalului Iași, atacată de noi cu apel și ne respinge apelul admitând contestația, pe motivul că citația nu a fost înmănată cu 15 zile înainte de termen d-lui Bogonos, în acțiunea principală, de oarece d-l Bogonos având deschisă calea ordinară a apelului, nu putea uza de calea contestațiunii și urma

să invoace nulitatea pe calea apelului, întrucât nulitatea prevăzută de art. 152 din Proc. civilă nu este de ordine publică.

Având în vedere deciziunea supusă recursului prin care s'a admis contestația făcută de D. Bogonos în contra executării sentinței Tribunalului Iași secția II No. 31/904, cerută de recurenți și s'a anulat titlul executor pus pe această sentință, pentru motivul că deși acea sentință n'a fost atacată cu apel, calea contestațiunii este deschisă, pentru anularea hotărârii dată cu o procedură neîndeplinită în conformitate cu cerințele legii;

Considerând că neregularitatea procedurii consistă în aceea că citația nu coprindea termenul de 15 zile cerut de legea comercială;

Considerând că fiind vorba în contestațiune de nulitatea unui act de procedură, asemenea nulității nu se pot propune pe căile extraordinare de retracere a hotărârilor, de cât în mod excepțional și numai atunci când nu a fost cu putință ca ele să fie îndreptate pe căile ordinare de reformare;

Că, în acest sens are a fi înțeles art. 735 din Proc. civilă care prevede nulitatea unui act de procedură făcut cu încălcarea forme care pricinuesc părții o vătămare ce nu se mai poate îndrepta de cât anulând actul, sau dacă nulitatea actului este formal pronunțată de lege;

Că, în speță contestatorul având deschisă în contra sentinței pusă în executare calea apelului, nu putea recurge la calea extraordinară a contestațiunii întrucât vătămarea ce i-a pricinuit neregularitatea actului de procedură o putea îndrepta pe calea ordinară a apelului;

Că nulitatea actului nici nu este formal pronunțată de lege, căci art. 152 din Proc. civilă nu pronunță sancțiunea nulității;

Că, așa fiind, când Curtea de apel a declarat admisibilă calea contestației pentru neregularitatea procedurii, când nu se făcuse uz de calea apelului, a violat citatele articole și a comis exces de putere;

Că, de aceea, motivul de casare e întemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea casează, etc

TRIBUNALUL JUDEȚULUI VALCEA

Audiența dela 27 Aprilie 1910

Președinția d-lui TEODOR VASILIU, președinte

Sentința civilă No. 263

Panait P. Georgescu cu Ad-ția financiară de Vâlcea

Contravenție la legea patentelor — Patentari cari își strămută domiciliul dintr'o locuință cu chirie mai mică într'una cu chirie mai mare. — Daca ei pot fi considerați ca contraveniți prin aceia că n'a înștiințat pe percepitor de schimbarea domiciliului — (Art. 91 din legea de const. și percep. a contribuțiilor)

Nici art. 91 din legea de constatare și percepere a contribuțiilor directe nici vre-o altă dispozițiune din această lege, nu obligă pe contribuabilii patentari al căror impozit de patentă se stabilește după chirie, să înștiințeze pe percepitor ori decât ori își mută domiciliul dela o locuință cu chirie mai mică la o alta cu o chirie mai mare.

Prin urmare, toți acești patentari nu pot fi considerați ca contraveniți, dacă nu au făcut asemenea înconștințare.

Tribunalul.

Având în vedere apelul făcut de Panait Pavel Georgescu, avocat, din Râmnicu-Vâlcea, în contra procesului verbal de contravenție cu data de 15 Martie 1910, dresat de d-l controlor fiscal Moscu de pe lângă Administrația financiară Vâlcea, și aprobat de d-l Ministru de finanțe direcția contribuțiilor, prin care este condamnat să plătească suma de lei 98, bani 40, amendă în folosul Statului pentru contravenție la art. 1 și 19 din legea patentelor și art. 91 din legea de constatare și percepere;

Ascultând pe apelant în mijloacele de apărare invocate și pe intimată prin reprezentantul său în susțineri: Având în vedere că prin procesul verbal mai sus citat se impută contribuabilului Panait P. Georgescu faptul că până în luna Aprilie 1909 locuind în casele d-nei Sifa Ștefănescu din strada Călărași No 63 din orașul Râmnicu-Vâlcea unde plătea o chirie anuală de lei 600, s'a mutat în urmă în casele d-lui G Oănescu din str Traian unde, conform contractului de închiriere vizat de Administrația financiară Vâlcea, plătește o chirie anuală de 1200 lei și că până în prezent nu a făcut declarație la percepție conform art. 91 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiilor directe pentru ca să i se mărească taxa patentei de 40° la diferența dintre chiria actuală și a vechiului domiciliu, păgubind astfel fiscal cu lei 24 pe fiecare an și făcându-se pasibil de penalitatea prescrisă de art. 19 aliniatul 4 din legea patentelor;

Considerând că după dispozițiunile art. 91 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiilor directe contribuabilii sunt datori să înștiințeze pe percepător circumscripției respective ori de câte ori s'ar găsi în una din împrejurările următoare, cari cer stabilirea unui impozit și anume: 1) Comerciantul când va începe sau își va schimba comerțul; 2) proprietarul: a) când va pune în exploatare păduri; b) când arendează proprietate; c) când pentru clădiri expiră termenul de scutire, și 3) împegați stabilimentelor particulare când primesc salariul peste 120 lei lunar;

Considerând că niciari prin acest articol nu se spune că sunt obligați să înștiințeze pe percepătorul respectiv contribuabilii patentari, cum sunt: avocații, arhitecții, medicii și alte profesii libere ale căror impozit de patentă se stabilește dupe chiria anuală ce plătesc la locul unde își exercită profesiunea lor ori de câte ori își mută domiciliul dela o locuință cu chirie mai mică, la o altă locuință cu o chirie mai mare dupe trebuințele profesiunii lor, și prin urmare, în acest caz acești profesioniști nu sunt contraveniți dacă nu au făcut această înștiințare;

Considerând că contravențiunile la legile fiscale sunt de drept strict și nu se pot întinde prin analogie și la alte abateri comise de contribuabil, afară de cele prescrite de lege;

Că prin urmare nu se poate imputa contribuabilului Panait P. Georgescu că a contravenit la dispozițiunile art. 91 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiilor directe mai sus citat, prin faptul că nu a înștiințat percepția respectivă când s'a mutat din o locuință cu chirie mai mică, în alta cu chirie mai mare;

Considerând că acest contribuabil nu a contravenit nici la dispozițiunile art. 1 și 19 din legea patentelor, de oarece aceste articole vizează pe profesioniști cari exercită profesiunea lor fără a fi înscrși de loc la impozitul de patentă, pe cât timp în cazul de față s'a recunoscut în instanță de d-l administrator financiar că acest contribuabil este înscris în rol la impozitul de patentă, însă cu o taxă mai mică decât aceea ce se cuvine să plătească în prezent după contractul său de închiriere;

Că, astfel fiind, din cele expuse mai sus, rezultă în mod învederat că nu se poate imputa acestui contribuabil nici o contravenție pentru diferența de patentă ce trebuie să plătească în plus; însă fiindcă în timpul de față locuiește într'un imobil cu o chirie mai mare, se rezervă fiscalului dreptul de a-l urmări pentru această diferență, conform art. 52 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiilor directe, de oarece o nouă bază impozabilă s'a ivit și care în speță este contractul său de închiriere ce coprinde o chirie de 1200 lei, mai mare decât vechea chirie de 600 lei;

Având în vedere că apelantul a cerut să i se acorde și cheltueli de judecată, asupra cărora tribunalul apreciind și găsindu-le juste, pe baza art. 140 și 146 din proc. civilă fixează quantumul lor la suma de lei douăzeci;

Pentru aceste motive, redactate de d-l Președinte Teodor Vasiliu, tribunalul admite, etc.